

Moreel verwerpelijk voetbal

Column: Voor de klas

Columns - 18 juli 2019 - Auteur: Iduna Paalman

Vlak voor de zomervakantie speelt het Nederlandse vrouwenvoetbalteam de finale van het WK. Een week daarvoor besluit ik tijdens de Duitse les aan een tweede klas eens te peilen hoe dat nou leeft bij de leerlingen.

“WE GAAN WINNEN!” brult een jongen.

Zijn buurvrouw kijkt hem met een opgetrokken wenkbrauw aan. “We?” zegt ze. Ze wijst naar zichzelf en haar vriendinnen. “Wij gaan winnen.”

Ik heb de Wikipediapagina over vrouwenvoetbal in Duitsland gisteravond bestudeerd dus ik weet wat me te doen staat: dit wordt een lesje emancipatiegeschiedenis. Ik leg uit dat voetbal voor vrouwen aan het begin van de twintigste eeuw moreel verwerpelijk was.

“Wat is moreel verwerpelijk?” vraagt een meisje achteraan.

Ik probeer het anders. Ik vertel dat toen vrouwen aan het begin van de twintigste eeuw best aardig bleken te kunnen voetballen, de sport voor hen verboden werd. Daar waren vrouwen het niet mee eens, dus richtten ze stiekem verenigingen op. Gynaecologen waarschuwden de vrouwen: door al dat gevoetbal zouden ze ‘vermannelijken’ en zouden ze hun ‘moederlijke plichten’ uit het oog verliezen.

“Wat zijn gynaecologen?” vraagt een jongen.

Columnserie 'Voor de klas'

Docenten Duits zijn schaars. Met verschillende initiatieven wordt geprobeerd het vak aantrekkelijker te maken. Duitslandweb volgt beginnend docent Duits Iduna Paalman die over haar leservaringen schrijft.

Ik zucht en gooi het over nog een andere boeg. In 1954 wonnen de Duitse mannen het WK, vertel ik. Toen laaide opnieuw de discussie op. Dat wilden vrouwen namelijk ook wel! Nog steeds mocht het niet. Officieel luidde het: vrouwen mogen niet voetballen omdat dat slecht is voor hun gezondheid en hun ‘baar-mogelijkheden’. Pas in 1970 werd het verbod opgeheven.

Ik verwacht dat een leerling zal vragen wat baar-mogelijkheden zijn. Dat gebeurt niet.

Ik ga verder. Ik vertel dat vrouwen in de DDR wel mochten voetballen, en zelfs op nationaal niveau, maar dat ze daar natuurlijk niet, zoals de mannen, voor betaald werden. Ze kregen strijkplanken of een nieuwe stofzuiger cadeau als dank voor hun inspanningen. Pas in de jaren tachtig kwamen er grote doorbraken, vooral in de BRD. Eerste officiële interlands, overwinningen. Het werd een erkend beroep, maar pas halverwege de jaren negentig kregen vrouwen voor het eerst goed betaald.

“Inmiddels gaat het met vrouwenvoetbal de goede kant op, dat weten jullie”, zeg ik. “Maar we zijn er nog niet. Nog steeds staan vrouwen in de schaduw van mannen. Nog steeds is mannenvoetbal de norm.”

“Wat betekent norm?” vraagt een leerling.

Ik kijk naar buiten. De zon schijnt, over anderhalve week is het zomervakantie. Dan kijk ik naar de leerlingen. Vlak voor de vakantie is er iets interessants met ze aan de hand: ze zijn moe en ze hebben te veel energie, tegelijkertijd.

Ik glimlach. Misschien denken zij wel wat ik denk. “Over vijf minuten op het plein”, zeg ik, “jongens tegen de meisjes.”

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/32574/moreel-verwerpelijk-voetbal>